

**Міністерство освіти і науки України
Департамент агропромислового розвитку Полтавської обласної
державної адміністрації
Інститут свинарства і агропромислового виробництва
Національної академії аграрних наук України
Department of Prozesse Engineering, Technical-Natural Faculty, University of
Opole, Poland
Азербайджанський державний аграрний університет
Варшавський аграрний університет
Львівський національний аграрний університет
Лубенський фінансово-економічний коледж ПДАА
Полтавська державна аграрна академія
Факультет економіки та менеджменту
Кафедра економіки підприємства**

**МАТЕРІАЛИ
МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ
«Наукове забезпечення економічного розвитку, правового
регулювання і управління в агропромисловому
комплексі»
«The scientific providing of economic development, legal
adjusting and management in agroindustrial complex»**

29 березня 2019 року

Полтава 2019

Наукове забезпечення економічного розвитку, правового регулювання і управління
в агропромисловому комплексі
Міжнародна науково-практична конференція, м. Полтава, ПДАА, 29 березня 2019 р.

Редакційна колегія:

Аранчій В. І. – к.е.н., професор, ректор Полтавської державної аграрної академії

Галич О. А. – к.е.н., доцент, декан факультету економіки та менеджменту Полтавської державної аграрної академії

Макаренко П. М. – д.е.н., професор, член.-кор. НААН України, завідувач кафедри економіки підприємства Полтавської державної аграрної академії

Березіна Л. М. – д.е.н., професор, заступник завідувача кафедри економіки підприємства Полтавської державної аграрної академії

Калініченко А. В. – д.с.-г.н., професор, Університет Опольський (Польща), Полтавська державна аграрна академія (Україна)

Помаз Ю. В. – к.і.н., доцент, доцент кафедри економіки підприємства Полтавської державної аграрної академії

Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Наукове забезпечення економічного розвитку, правового регулювання і управління в агропромисловому комплексі» (м. Полтава, 29 березня 2019 року). – Полтава: ПДАА, 2019. – 253 с.

Відповідальність за зміст і редакцію тез несуть їх автори та наукові керівники.

Для здобувачів освіти, викладачів та науковців

© Полтавська державна аграрна академія

© Кафедра економіки підприємства

Наукове забезпечення економічного розвитку, правового регулювання і управління
в агропромисловому комплексі
Міжнародна науково-практична конференція, м. Полтава, ПДАА, 29 березня 2019 р.

Помаз О. М.,
к.е.н., доцент, доцент кафедри менеджменту
Мокляк Л. В.,
ЗВО спеціальності «Публічне управління та адміністрування»
СВО «Бакалавр»
Полтавська державна аграрна академія
м. Полтава, Україна

ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ АГРОПРОМИСЛОВОГО КОМПЛЕКСУ

Українська аграрна реформа, на даний момент, за словами політичних діячів України знаходиться на піку свого розвитку, але досягнення її мети і вирішення її завдань залишається як і раніше проблематичним, а ухвалення низки нормативних актів та програм, спрямованих на забезпечення зростання обсягів агропромислового виробництва та збереження соціальної стабільності, не змінюють принципово стан справ.

Аграрний сектор – традиційно сильна сторона економіки нашої країни, проте зарегульованість процесів всередині галузі, дещо застаріле законодавство та невідповідність українських стандартів якості продукції на міжнародному ринку гальмують розвиток даного сектору. Важливою проблемою залишається значна перевага експорту сировини порівняно з експортом готової продукції. Це скорочує робочі місця в Україні, збільшує потребу внутрішнього ринку в імпорті [1].

Наразі діє мораторій на продаж землі – чи не найважливіше питання, яке має вирішити дана реформа. Нинішня реформа прописана пакетом реформ «Україна – 2020». Реформування аграрного сектору здійснюється згідно Єдиної комплексної стратегії та плану дій розвитку сільського господарства та сільських територій в Україні на 2015-2020 роки, розробленої Міністерством аграрної політики спільно з експертами з Агентства США з міжнародного розвитку USAID, Світового Банку, Продовольчої та сільськогосподарської організації Об'єднаних Націй, Європейського банку реконструкції та розвитку, Організації економічного співробітництва та розвитку та інших. Стратегію схвалено Національною радою реформ у листопаді 2015 року [2].

У контексті даної проблеми, звернемося до ролі державного регулювання агропромислового виробництва і деяким його складових. В основі еволюційного відокремлення агропромислового виробництва в єдиний об'єкт державного регулювання і управління лежать процеси спеціалізації, інтеграції та кооперації. Виробництво сільськогосподарської продукції тісно пов'язане з галузями промисловості, які постачають засоби виробництва, а також з підприємствами, що переробляють сільськогосподарську сировину і спеціальними сферами, які обслуговують сільське господарство.

Сьогодні ні в кого не викликає сумнів, що є необхідність присутності державного регулювання в аграрній сфері. У силу особливої будови капіталу в сільському господарстві суб'єкти підприємницької діяльності отримують більш низький дохід і не можуть конкурувати на ринку з виробниками інших галузей.

В умовах переходу до ринку термін «аграрна політика» і «аграрна реформа» використовують паралельно, проте в останньому випадку розуміється аграрна політика, що здійснюється в умовах адаптації даного сектора економіки країни до ринку. Сфери впливу держави в агропромисловому комплексі України виділяють власне аграрну політику, політику в галузі переробки сільськогосподарської продукції, агропродовольчу політику (АПК), політику в області наукового забезпечення агропромислового комплексу. У вітчизняній практиці, беручи до уваги комплексуюче значення сільського господарства для АПК в цілому, вживання терміну «аграрної політики» все частіше розширюється до розуміння «політика у сфері агропромислового виробництва» [3].

Глобальна мета економічного розвитку країни досягається через досягнення цілей галузевих або функціональних підсистем аграрного сектора в сукупності, розробляється науково обґрунтована стратегія і тактика, конкретизована у заходах щодо її реалізації; встановлюються терміни і критерії досягнення проміжних орієнтирів [4].

Згідно з прийнятою стратегією Урядом визначено наступні пріоритети реформи:

- створення стабільної правової системи, що відповідає міжнародним і європейським стандартам, зокрема шляхом виконання Угоди про асоціацію між Україною та ЄС;
- проведення земельної реформи, реформування Мінагрополітики, державних підприємств, установ та організацій, що належать до сфери управління;
- створення системи продовольчої безпеки, раціоналізація і усунення існуючих недоліків системи оподаткування;
- розвиток агропродовольчих ланцюгів доданої вартості, сприяння розвитку сільської місцевості, сільських територіальних громад і всієї економіки сільських територій;
- підвищення конкурентоспроможності сільськогосподарських підприємств за допомогою лібералізації торгівлі, скорочення трансакційних витрат, спрощення процедур торгівлі та сприяння експорту;
- реформування і оптимізація державних науково-дослідних установ та закладів освіти;
- захист довкілля та управління природними ресурсами [5].

Аграрна політика є засобом розв'язання завдань, що стоять перед державою в плані оптимізації масштабів і якісних параметрів агропромислового виробництва. Базою для формування аграрної політики

повинен бути аналіз галузі з точки зору інтенсивності або екстенсивності історичних шляхів розвитку, місця галузі в секторі реальної економіки, характеру, рівня і видів конкуренції, як обов'язкового елемента ринку, системи ціноутворення, фінансування, кредитування, страхування, оподаткування і безлічі інших факторів, ігнорування хоча б одного з яких може призвести до недосягнення цілей економічного розвитку економіки країни в цілому.

Характерними рисами успішної реалізації заходів державного регулювання в аграрній реформі, здатними створити загальний економічний ефект і цілеспрямовано впливати на товаровиробника, повинні стати системність, комплексність, наступність і безперервність процесу вдосконалення системи нормативно-правового забезпечення, а також відсутність економічно необґрунтованих чи поспішних рішень, з повним фінансовим забезпеченням прийнятих програм.

Таким чином, підсумовуючи вищесказане, можна виділити наступні основні кроки держави. Потрібно скасувати мораторій на продаж сільськогосподарської землі, передати частину функцій по управлінню землями у комунальній власності місцевим радам в рамках реформи децентралізації, провести переоцінку і реструктуризацію або приватизацію державних сільськогосподарських підприємств: Аграрного фонду, Державної продовольчо-зернової корпорації України та інших, розширити ринки збуту продукції, але для цього потрібно спростити вимоги до її класифікації.

Список використаних джерел

1. Остапенко Т. В. Пріоритети державного регулювання вітчизняного АПК у контексті стратегії економічної модернізації». *Проблеми і перспективи економіки та управління*. 2015. № 1. С. 98-103. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/prpu_2015_1_16 (дата звернення 12.03.2019).
2. Аграрна реформа. URL: <http://reformsguide.org.ua> (дата звернення 12.03.2019).
3. Державне управління: удосконалення та розвиток. URL: <http://www.dy.nauka.com.ua/?op=1&z=480> (дата звернення 12.03.2019)
4. Урядовий портал. Офіційний сайт. URL: <http://minagro.gov.ua/node/2543> (дата звернення 12. 03. 2019)
5. Агропортал. URL: <http://agroportal.ua> (дата звернення 12.03.2019)

Наукове забезпечення економічного розвитку, правового регулювання і управління
в агропромисловому комплексі
Міжнародна науково-практична конференція, м. Полтава, ПДАА, 29 березня 2019 р.

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

МАТЕРІАЛИ

МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ

КОНФЕРЕНЦІЇ

**«Наукове забезпечення економічного розвитку, правового
регулювання і управління в агропромисловому
комплексі»**

**«The scientific providing of economic development, legal
adjusting and management in agroindustrial complex»**

29 березня 2019 року